

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Provincia Mexicana.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-66469](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-66469)

PROVINCIA
MEXICANA.

MEXICANA Prouincia Collegia quattuor habet, Residētias totidem; in quibus numerantur de societate centum triginta quattuor. In Collegio Mexicano septuaginta, in Angelopolitano quattuordecim, in Guaxacano vndecim, totidem Mechoacano; in Residentia S. Crucis quattuor, in Pascuarensi quinque, in Texozotlana nouem, in ea, quæ hoc anno addita est, Philippinarum Residentia quattuor, in Societatem recepit tredecim. Vita decessere quinque.

Nostrorum in hac prouincia labor in Indorum conuersionem maxime impenditur, quæ vt felicius procederet, nostri in ea primum re operam maxime dederunt, vt Indorum beneuolentiam colligerēt, omnemq. à se auaritiæ suspicionem amouerent; vt intelligerent Indi non sua, sed animorum suorum salutem ab ipsis adamari; quin potius, cum ex ijs aliquem inopia laborare vehementius nostri cognouerint, de suo liberaliter subueniunt, aut ad eorum miseriam subleuandam stipem à populo corrogant; sympathiam quidem certe in omni eorum dolore maximam ostendunt; Pater enim quidam è Collegio Mexicano, cum in carcere publico multos ære alieno oppressos detineri cognouisset, qui tamen ob paupertatem soluendo non essent; corrogatis eleemosinis omnes liberauit. Ne autem lin-
guæ

guæ ignoratione fructus impediretur. Texozotla (in
 qua vrbe Archiepiscopi auctoritate Residentia con-
 stituta est) de nostris nouem in Mexicana, Othmitica-
 que lingua addiscenda desudant, & Dominicis, festisq.
 diebus conciones eorum lingua, & in compitis cate-
 chismi explicationes habent. His igitur, alijsque rebus
 agrestes Indorum animi paulatim mansuescunt, tra-
 ctarique se sinunt, ac melius de christiana religione
 sentire incipiunt. Institutum quoque est Texozo-
 tla Indorum adolescentium Seminarium, qui ab
 ipsismet Indis publice aluntur. Hi, propterea quod
 à nostris ad virtutem, scientiasque informantur, ma-
 gna spes est fore, vt nostra consuetudine, disciplina-
 que exculti, suos quisque populares ad christianam
 pietatem, & elegantiam traducant. Et sane in huius-
 modi iuuentute tanquam in sementi reliqua messis
 omnis posita videtur: quare præcipua cura, & diligen-
 tia coluntur à nostris: nec frustra. Mexici enim (quod
 Gymnasiū numerat sex classibus auditores trecentos)
 ea discipulorum virtus est, id studium pietatis, ter vt
 in singulis Quadragesimæ hebdomadis nostro in tēplo
 se diuerberarint: quod à teneris adolescentibus tanta
 cum animi alacritate præstari, quemadmodum in ijs
 locis nouum est, ita insigni omnium approbatione, &
 admiratione excipitur. Huius tam præclari muneris,
 & exempli dux, auctorque est vir quidam prima-
 rius, qui ab eo tempore, quo Societas eam in urbem ve-
 nit, id in se recepit, præstititque egregie. Habent etiã
 ipsi scholastici inter se B. Virginis nomine sodalitiū
 institutum, Virginisque ipsius festos dies maxima cum
 animi

animi pietate, apparatusque celebrant: aliqui etiam
 ex ijs spiritualia exercitia peregere, aut ad religio-
 nem se contulere. In Residētia Texozotlana christia-
 nae doctrinae schola certas in classes distributa est; atq.
 vt quisque ea, quae in inferiore classe traduntur, didi-
 cerit, ita deinceps ad superiorem gradum facit; qua in-
 re multorum incredibile studiū, & industria spectata
 est; qui in singula verba singulos calculos seponebāt,
 cumq. omnia recitassent ducta verborū, calculorumq.
 summa, vtrū ea inter se conuenirēt nec ne, diligenter
 exquirebāt; eoq. labore senes etate iam exacta cate-
 chismum totum deuorant. Neque solum pueri, sed
 grādes etiam nati tum Indi, tum Hispani nostrā ope-
 ram sunt experti; multae enim inter ipsos pacificatio-
 nes factae, peccandi q. occasiones sublatae. Indi autem
 christiani tantos in pietate habent progressus, vt non
 Ethnicis modo, sed plane Hispanis ipsis exemplo, &
 admirationi sint: multiq. inter eos reperiuntur, qui di-
 uina gratia ab omni se grauioris sceleris macula pu-
 ros, integrosq. conseruant. Cum enim ij pauperes fere
 sint, sic fit, vt cū christianam veritatē arripuerint, insi-
 gnes breui in omni virtutū genere progressus faciant:
 propterea quod minus multa habent, quae se inter ip-
 sos, ac Deum interponant, aut eos à Dei memoria re-
 flectant. Mulier quaedam confessario dixit, se singulis
 diebus vniuersos Christi domini cruciatus, maximis
 cum lacrimis commemorare solitam; atque in ea co-
 gitatione saepe pernoctare, vt somnum non videat.
 Texozotla autem singulis diebus sub vesperam In-
 di congregantur in templo, genibusque flexis B. Vir-
 ginis

ginis rosarium recitant, patre interea vno de nostris
 misteria singula illis in memoriam reuocante, oppor-
 tunaque precatone ad pietatem animos inflammante.
 In Collegio Angelopolitano dum concio de Peniten-
 tiæ Sacramento haberetur, ita sunt commoti nonnulli,
 vt constituerent non ante pedem templo efferre, quã
 Superioris vitæ peccata essent confessi, ex quo nume-
 ro fuit quidam, qui annis triginta nunquam crimi-
 na expiauerat. Mulier quædam venefica, multisque
 flagitijs cooperta, cum ab vno de nostris accusaretur,
 quod tot sceleribus Deum offenderet, ita in suorũ pec-
 catorum odium exarsit, propterea quod ea Deo esse
 odiosa cognouisset, vt vel à suis prouocata nunquam
 ad eadem reduci poterit. Alia mulier vitæ flagitiosis-
 simæ, cum nostro Sacerdoti crimina esset confessa, ita
 domum confirmata reuertit, vt postea ad veterem con-
 suetudinem à quodam sollicitata, ipsum ab ea mente
 omni ratione abducere conaretur, suaderetque, vt sa-
 lutare Iesu Mariæ nomen pronunciaret. mirũ dictũ,
 simul atque is sacra illa nomina protulit, omnis illico
 ardor libidinis restinctus est. Alia similiter femina,
 cum muneribus ad nescio quod flagitium sollicitare-
 tur à quodam, præcise negauit, se tale vnquam faci-
 nus commissuram: cum autem furens ille mortem ni-
 sibi morem gereret, minaretur, mulier in genua pro-
 cumbens, vitam, inquit, hanc auferre quidem poteris,
 vt autem tali me scelere obstringam, à me nunquam
 impetrabis; quo ille responso plurimum obstupescit
 discessit. Quidam sic amore pellicis deperibat, nullis
 vt neque precibus, neque minis ab eius consuetudine
 retrahi

retrahi posset; cum autem aliquando concionem in templo nostro vna vterque audiret, ita repente commoti sunt, vt statim Patrem conuenirent, criminaque confiterentur. Cum grauis quaedam controuersia inter uiros religiosos orta esset, Prorex euocato Patre Rectore, eius rei compositionem, confessionemque omnem Societati commisit; quod id proprium ipsius munus esse diceret: Deique beneficio, summa hominum voluntate, omnia composita sunt. Archiepiscopus Mexicanus vir humanitate, prudentiaque singulari, vt melius munus tueretur suum, ad singularem iuris cognitionem qua excellit, Philosophiæ, ac Theologiæ scientiam adiungere constituit; itaque homo id auctoritatis, & ætatis, tantisque occupationibus distentus, magistro vsus vno de nostris Philosophiæ curriculum confecit: atque doctissimis quibusque uiris euocatis, instituit domi suæ de eadem disputationes, in quibus ita se gessit, vt omnium vinceret cogitationes. Eodem ille nunc ardore animi Theologiam addiscit, eiusque rei causa duo quotidie de nostris ad eum ventitant. Pater Generalis ad maiorem Collegio existimationem conciliandam, eum, qui in Collegio Mexicano Theologiam docet, Magistrum creari cum iussisset, quæsierunt de more nostri ab Academia publica, gratuito ne id præstare vellet: & quamuis multi liberaliter sumptus omnes ad eam rem certatim deferrent, id tamen non fuit necesse; omnibus enim sententijs sic approbatus est, vt in ea re beneficium ipsi singulare accipere videretur.

K tur.

109

tur. quare Pater summa celebritate, ac pōpa Doctor
 factus est, in id maxime Archiepiscopo
 incumbente, ut omnia magnifico
 apparatu fierent, gratis-
 que in suum ipse
 magistrum
 videre-
 tur.

PRO.